

Vaasan ympäristöseura - Vasa miljöförening

Syyslehti 2021 Höstbladet

Suomen
luonnonsuojeluliitto

Natur och Miljö

Pääkirjoitus

Luonnonsuojelun voi mielestäni yksinkertaistaa ihmisen suojeluun. Jos ihmisellä ei ole monimuotoista ja elinvoimaista elinympäristöä, sitä uhkaa sukupuutto. Kaikki eläimet jättävät kuitenkin jälkensä luontoon, niin myös ihminen. Kyse on siis siitä, onko toiminta kestävää, eli voiko se jatkua pitkässä juoksussa.

Kuva: Isä ja poika - Knut Punkari

Olen kuullut väitteen, että eläimet eivät viihdy sotkuisessa metsässä. Kyseessä on inhimillinen ajatusvirhe, jonka tajuaa helposti, kun muistaa, että moni laji on selvinnyt jo ennen ihmistä. Asia on itse asiassa toisin päin. Metsälajien uhanalaisuus johtuu yleensä ihmisen toimipiteistä. Tästä syystä katselin pettyneenä kaupungin kaivinkoneilla tekemää uutta luontopolkua. Ymmärrän esteettömyysajatuksen, mutta se että polun laidoille on raivattu tasavälinen koivurivi, on vastakohta monimuotoiselle luonnontilaiselle metsälle.

Tiedeyhteisö on vahvasti sitä mieltä, että merkittävimpiä toimia, mitä yksilö voi tehdä on yhteiskunnallinen aktivismi. (ks. esim: <https://jmkorhonen.fi/2021/09/29/elokapinasta-ja-aktivismista-mita-tutkimus-sanoo/>). Tällä hetkellä paikallisesti merkittävä asia on Vaasan kaupungin metsäsuunnitelma 2020-2030. Tähän suunnitelmaan kannattaa vaikuttaa aktiivisesti, että meidän jälki luontoon olisi kestävä. Lue lisää sivulla 7-8.

Matti Tuomaala

Kannen kuva: Pekka Hippi

Hae Vaasan ympäristöseuran hallitukseen!

Syyskokouksessa 26. lokakuuta valitaan puheenjohtaja, uusia jäseniä ja varajäsen Vaasan ympäristöseuran hallitukseen erovuoroisten tilalle. Hallituksen jäsenen kausi on kaksi vuotta.

Vaasan ympäristöseuran hallituksessa olet mukana päättämässä ja toteuttamassa seuran toimintaa. Hallitus kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Kokoukset ovat avoimia kaikille seuran jäsenille.

Vaasan ympäristöseuran hallitus 2021:

Matti Tuomaala, puheenjohtaja
Lasse Villanen, sihteeri
Birthe Weijola, varapuheenjohtaja
Olli Autio (erovuorossa)
Linda Kinnunen (erovuorossa)
Asseri Laitinen
Anna-Lena Starck (erovuorossa)
Senni Korhonen, varajäsen (erovuorossa)
Viivi Kuusisto, varajäsen

Kuva: Koira ja ukko - Leo Punkari

Syyskokous - Höstmöte

KUTSU YHDISTYKSEN
SYYSKOKOUKSEEN 26.10. 2021

Seuran sääntömääräinen syyskokous pidetään ti 26.10. klo 19:00 Vaasan pääkirjaston Draama-salissa (Kirjastonkatu 13).

Asialistalla sääntömääräiset asiat kuten vuoden 2022 talousarvio ja toimintasuunnitelma, vuoden 2022 toimijat (mm. puheenjohtajan sekä hallituksen valinta), jäsenmaksujen suuruus sekä edustajien valinta kattojärjestöjemme Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirin sekä Natur och Miljön vuosikokouksiin.

Tarjolla kahvia / teetä sekä suolaista iltapalaa.

Tervetuloa!

MITEN VAASA HIILINEUTRAALIKSI 202X? -tilaisuus ti 26.10. klo 17:30 (ennen syyskokousta)

Vaasan ympäristöseura järjestää kaikille avoimen luento- ja keskustelutilaisuuden Vaasan kaupungin matkasta kohti hiilineutraalisuutta - millä keinoin ja koska Vaasasta tulee hiilineutraali? Paikalla kertomassa Vaasan kaupungin ilmastiasiantuntija **Mika Hakosalo**.

Osallistujamäärä Draama-salissa on rajoitettu max 80 henkeen. Kasvomasien käyttö voimassaolevien suositusten mukaisesti. Ethän osallistu, jos sinulla on flunssan oireita. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan Vaasan ympäristöseuran Fb-sivuilla.

INBJUDAN TILL FÖRENINGENS
HÖSTMÖTE 26.10. 2021

Föreningens ordinarie höstmöte hålls ti 26.10. kl 19:00 i Vasa huvudbiblioteks Drama-sal (Biblioteksgatan 13).

På föredragningslistan finns stadge-enliga ärenden såsom budget och verksamhetsplan för året 2022, funktionärer år 2022 (bl.a. ordförande och styrelse väljs), storleken på medlemsavgiften bestäms och representanter till våra takorganisationer Natur och Miljös och Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiris årsmöten väljs.

Det bjuds på kaffe / te on en salt kvällsbit.

Välkommen!

HUR BLIR VASA KOLDIOXIDNEUTRALT ÅR 202X? –tillfälle ti 26.10. kl. 17:30 (före höstmötet)

Vasa miljöförening ordnar ett öppet föreläsnings- och diskussionstillfälle om hur Vasa stad kommer att uppnå koldioxidneutralitet – med vilka åtgärder och i vilken tidtabell ska Vasa bli koldioxidneutralt. På plats Vasa stads klimatexpert **Mika Hakosalo**.

Deltagarantalet är begränsat till max 80 personer i Drama-salen. Användning av ansiktsmask enligt gällande rekommendationer. Du deltar väl inte om du har förkylningssymtom. Eventuella ändringar meddelas på Vasa miljöförenings Facebook-sidor.

Tutkintapyyntö Vaasan kaupungin suorittamista metsänkäsittelytoimista Pilvilammen alueella

Vaasan ympäristöseura on kesäkuussa 2021 jättänyt Pohjanmaan poliisilaitokselle tutkintapyyntönsä Vaasan kaupungin metsänkäsittelytoimista lainvoimaisessa yleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL) merkityllä alueella Pilvilammen lähistöllä.

Kyse on Aapeli-myrskyn (1.1.2019) kaatamien puiden korjuusta metsäalueella, jolla kaavamääräys kieltää suojeluarvoja vaarantavat toimenpiteet.

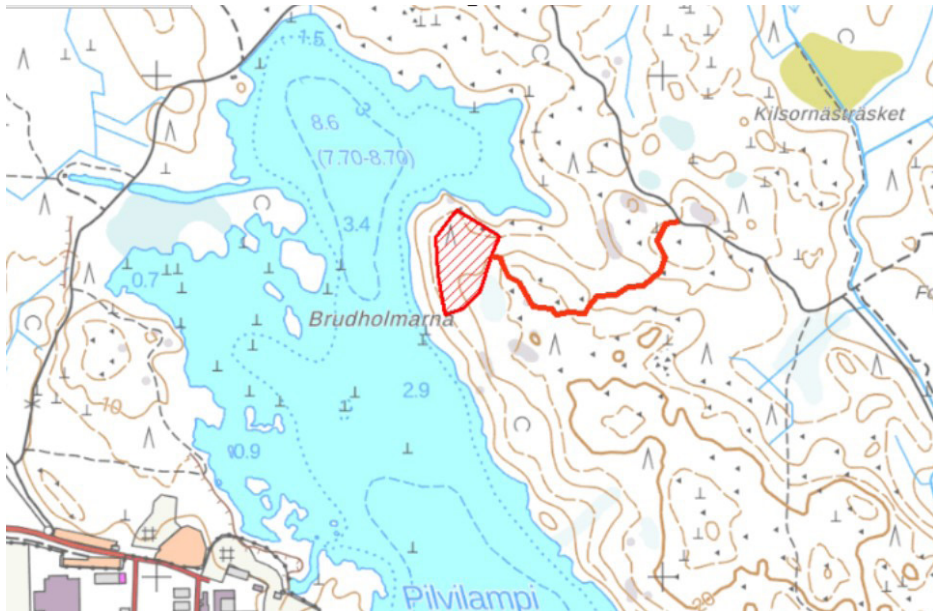
Kaavamääräyksen sisältö on:

”LUONNONSUOJELUALUE. Alue on suojeltu tai varataan suojeltavaksi luonnonsuojelulain nojalla. Suojeltavaksi varatulla alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen

suojeluarvoja. Määräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueeksi. Käytön kannalta tarpeellisten latu-urien, kuntotai luontopolkujen ja niiden vaatimien taukopaikkojen rakentaminen on sallittu.”

Myrskutuhojen korjuu on suoritettu 1,7 hehtaarin alalla. Tämän lisäksi maaperää on rikottu ja pohja- sekä pensaskerroskasvillisuutta tuhottu itse toimenpidealueella sekä sinne johtavalla satojen metrien pituisella kulku-uralla.

Myrskytuho tarkoittaa kuolleen puuaineksen määrän huomattavaa lisäystä. Kuolleen puuainekseen taas liittyy merkittäviä monimuotoisuusarvoja, koska huomattava osuus – noin 25 % – metsien eliölajeista elää kuolleella

Kuva: Vaasan kaupungin suorittaman myrskytuhojen korjuualueen ja alueelle johtavan metsäkoneuran sijainti peruskartalla

Kuva: Toimenpidealue metsänkäsittelyn jälkeen.

ja lahoavalla puulla. Niinpä luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin olennaisen resurssin poistamista luonnonsuojelualueelta pidetään itsestään selvästi suojeluarvoja vaarantavana toimenpiteenä.

Vaasan ympäristöseura teki Vaasan kaupungille tiedustelun toimenpiteen tarkoituksesta ja vastuutahoista ennen päätöstään tutkintapyyntöön tekemisestä. Tiedustelusta selvisi, että kaupunki oli sivuuttanut maankäyttö- ja rakennuslain 23 luvun poikkeamismenettelyn, joka olisi ympäristöseuran näkemyksen mukaan ollut välttämätön ennen toimenpiteeseen ryhtymistä luonnonsuojelualueeksi merkityllä alueella. Menettelyssä olisi suunnitelluista toimenpiteistä tullut tiedottaa naapureita ja muita olennaisia tahoja. Lisäksi olisi tullut pyytää lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, koska poikkeaminen olisi koskenut luonnonsuojelun kannalta merkittävää aluetta.

Tiedustelusta selvisi myös, että useat kaupungin virkamiehet olisivat olleet etukäteen tietoisia toimenpiteestä. Kaikkiaan tuli täysin selväksi, että kaupunki oli toiminut täysin tietoisena SL-kaavamerkinästä, eikä kyse ollut vahingosta tai huolimattomuudesta.

Koska teko oli maankäyttö- ja rakennuslain säännösten (171 ja 173 §) vastainen, katsoi Vaasan ympäristöseura ainoaksi vaihtoehdoksi saattaa asia poliisin tutkittavaksi. Teko osoittaa suurta välinpitämättömyyttä, koska kyseinen yleiskaava on kaupungin itsensä laatima ja valtuuston hyväksymä.

Tutkintapyyntö Pilvilammen ja sitä ennen tehty selvityspyyntö kaupungille löytyvät Vaasan ympäristöseuran nettisivuilta: www.sll.fi/vaasa/kannanotot

Syyskuu

Kaikin aistein nyt koen
tään Luonnon rikkauden!
Kuinka harmonisesti sointuu värit:
Sävyt harmaan, vihreän ja punaisen!
Kuinka ihanasti tuulessa soi ääni puiden ja lehtien,
Kuinka pehmeä on mätäs variksenmarjain
alla kehon uupuneen!
Kuinka lämpimänkarhea on pinta oksan kuivuneen,
joka nojaa kiveen sammaleiseen!

Kalliot peittyneet jäkälillä;
niiden lomassa suomättäillä
Suopursut tuoksuvat
seassaan
niin puolukat, juolukat kuin hillat,
sienet, variksenmarjat ja mustikat!
Ne raikkailta maistuvat!
Unohtamatta karpaloitakaan.
Meille suo ne parastaan
vuorollaan!

Yksinäinen kurki jossain huutaa,
yli sinitaivaan korppi siihen vastaa,
Pikkulinnut tiheikössä varoitusta visertää,
Merikotka hiljaa yli metsän liittää..

Joku eläin karvainen
on tupsun luovuttanut
männyn oksaan kuivaan:
Liekö susi juossut
perässä peurojen, hirvien..

Pikkuriikkinen sammakkokin
puolukkamättäillä hyppii,
Hirvikärpänen kylläkin
nyt niskassa nyppii..

Vanhat puolilahot haavat
vois kertoa monta tarinaa,
Jollekin pesäpaikat suojaisat
nekin täällä tarjoaa..

Monta taideteosta niissäkin luonnonmuovaamaa
Silmiä ilahduttaa..

Kaunis syyskuinen puolukkaretki
murheet haihduttaa,
On vain tämä onnen hetki
joka mieltä vahvistaa.
Aurinko hellii ja tuuli virkistää,
Yhteys luontoon sydäntä lämmittää!

Ah, tätä monimuotoisuuden juhlaa
joka mua metsässä ympäröi!
Ken aikaansa täällä tuhlaa,
Paratiisin onni kasvoillaan säkenöi!

Erja Saario

Kirjoittaja on Vaasan ympäristöseuran varatoiminnantarkastaja.

Järjestöt esittivät Vaasan kaupungille METSO-suojelua

Vaasan kaupungin metsäsuunnitelma 2020-2030 laaditaan paraikaa. Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys, Luonto-Liitto Pohjanmaa, Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys, Ostrobothnia Australis, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri, Vaasan Sieniyhdistys ja Vaasan ympäristöseura jättivät keväällä 2021 Vaasan kaupungille aloitteen METSO-suojelun selvittämisestä metsäsuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Kaupungilla on mahdollisuus saada Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmasta (METSO) rahoitusta metsiensuojeluun. Vaihtoehtoina on tällöin yksityisen suojelualan perustaminen tai myynti valtiolle. Suojelukorvauksen määrään vaikuttaa suojelukeino, kohteen metsätaloudellinen arvo ja kaavamerkintä ja -määräykset (metsätalouden rajoitukset).

Vaasan kaupunki omistaa noin 4 200 hehtaaria metsää. Tällä hetkellä kaupungin metsistä arviolta noin kymmenen prosenttia on luokiteltu suojelu- tai arvometsiksi. Tunnistettujen arvometsien lisäksi kaupungilla on muitakin luontoarvoja omaavia metsiä, jotka soveltuvat METSO-ohjelmaan. Vaasan ympäristöseura on esimerkiksi jättänyt kaupungille syksyllä 2019 arvometsäesityksen, joka sisältää 750 hehtaaria METSO-ohjelman kriteerejä täyttäviä metsikköalueita kaupungin mailla. Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys on puolestaan jättänyt kaupungille hoito- ja suojelueesityksen Vähänkyrön alueen metsistä. Siinä noin 70 hehtaaria esitetään suojeluun.

- Järjestöjen paikallistamien arvometsien joukossa on myös kaupungin retkeilyalueilla, saaristossa, ja yleiskaavojen ulkopuolella sijaitsevia kohteita, joihin ei kohdistu tällä hetkellä kaavoituspainetta. METSO-suojeluun erityisen hyvin soveltuvia kohteita voidaan esimerkiksi hakea näiden kohteiden joukosta,

sanoo Pentti Kananoja Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistyksestä.

Kuva: Leo Punkari

Metsäsuunnitelma viilataan edelleen

Vaasan metsäsuunnitelma 2020-2030 valmistellaan edelleen Vaasan kaupunkiorganisaation sisällä. Metsäsuunnitelman piti alunperin tulla nähtäville loppuvuodesta 2019, mutta aikataulu on jouduttu lykkäämään useaan otteeseen. Valmistauduttuaan metsäsuunnitelma käsitellään uudessa kaupunkiympäristölautakunnassa, johon on yhdistetty entinen tekninen lautakunta ja kaupunginhallituksen suunnittelijaosto. Voit seurata suunnitelman etenemistä Vaasan kaupungin nettisivuilla (Kuulutukset) tai Vaasan ympäristöseuran Fb-sivujen kautta.

Birthe Weijola

Lue lisää:
www.sll.fi/vaasa/vaasan-metsasuunnitelma-2020-2030

Vaasan luonto ja metsäsuunnitelma huomioitava tulevalla valtuustokaudella

Vaasan ympäristöseura oli kesäkuussa mukana seuraavassa yhteydenotossa, joka lähetettiin kaikille uuden kaupunginvaltuuston valtuutetuille ja varavaltuutetuille.

Onnittelut kaikille Vaasan kaupunginvaltuustoon valituille valtuutetuille ja varavaltuutetuille! Gratulerar till alla invalda fullmäktigeledamöter och suppleanter i Vasa stadsfullmäktige!

Toivomme, että valtuustokaudella 2021-2025 Vaasan kaupunki jatkaa kunnianhimoista ilmastotyötään ja kantaa lisäksi vastuuta luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä laatimalla Vaasan kaupungille oman luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelman.

Tärkeä askel luontoarvojen turvaamiseksi olisi yleiskaavan 2030 SL-alueiden toteuttaminen hakemalla niiden perustamista luonnonsuojelulain mukaisiksi luonnonsuojelualueiksi.

Vaasan metsäsuunnitelma 2020-2030 tulee lähiaikoina julkisesti nähtävälle ja poliittiseen käsitteilyyn. Haluamme tuoda tietoonne tehdyt järjestöaloitteet koskien metsäsuunnitelmaa:

- Lokakuussa 2020 neljä paikallista luontojärjestöä vetosivat Vaasan kaupunkiin laadukkaan vuorovaikutuksen puolesta metsäsuunnitelman laatimisen yhteydessä. Ne vetosivat kaupunkiin myös, jotta se painottaisi metsäsuunnitelmassa luontoarvojen huomiointia, metsien virkistyskäyttöä sekä metsien hiilinielujen ja -varastojen vahvistamista.

- Tammikuussa 2021 seitsemän luontojärjestöä esittivät aloitteessaan, että kaupunki selvittää luontoarvoiltaan tärkeiden metsien METSO-suojelumahdollisuudet metsäsuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Toivomme, että tutustutte näihin aloitteisiin ja muihin metsäsuunnitelmaan liittyviin kannanotoihin osoitteessa www.sll.fi/vaasa/vaasan-metsasuunnitelma-2020-2030.

Kestävään kehitykseen kuuluu luonnon hyvinvoinnin turvaaminen.

Ystävällisin terveisin,

Matti Tuomaala, puheenjohtaja
Vaasan ympäristöseura – Vasa miljöförening r.y.

Anna Paadar, puheenjohtaja
Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Pekka Niemi-Nikkola, puheenjohtaja
Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys r.y.

Anette Bäck, puheenjohtaja
Ostrobothnia Australis r.f.

Luontotalkoiden hyödyt

Voimme olla täällä Suomessa kiitollisia siitä, että luonto on meitä lähellä. Tämä ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että elämä kaupunkiympäristöissä on vaikuttanut meidän luontosuhteeseemme. Ihminen on loppujen lopuksi itsessään osa luontoa ja ihminen ei voi hyvin jos luontokaan ei sitä tee.

Vieraslajit uhkaavat luonnon monimuotoisuutta ja roskaaminen jättää ennalta-arvaamattomat seuraukset luonnon kiertokulkuun. Vanha sanonta sanoo: ”sen edestään löytää, mitä taakseen jättää”. Tämä pätee hyvin myös ihmisen toimintaan suhteessa luontoon. Roskat päätyvät lopulta lautasellemme esimerkiksi mikromuovin muodossa. Kun tämän äärelle hetkeksi pysähtyy, jokaisesta eleestä puhtaamman ja hyvinvoivan ympäristön vuoksi tulee merkityksellistä.

Meidän jokaisen teoilla on merkistystä ja yhteiskunnalliset toimijat kuten valtio, kunnat ja järjestöt voivat tukea toimintaa luonnon hyväksi. Yhdessä isommalla porukalla tulee lähiluonto helposti hoidettua haitallisista vieraslajeista ja roskat kerättyä rannoilta ja metsistä. Talkoovoi-

min voidaan tehdä hyönteishotelleja ja linnunpönttöjä.

Huoli luonnon hyvinvoinnista on se perimmäinen syy, miksi luontotalkoisiin lähdemme mukaan. Mutta toiminta on merkityksellistä myös ihmiselle ja luontoympäristöillä on tutkittuja terveysvaikutuksia. Kontakti maaperään ja sen mikrobeihin vahvistaa ihmisen vastustuskykyä. Luontoympäristössä oleminen ja toimiminen vaikuttaa fyysiseen terveyteen sekä koettuun hyvinvointiin.

Itse talkootoiminta luo merkityksellisyyttä, minkä kokemus ei ole itsestäänselvää pirstaleisessa talouden ehdoilla pyörivässä yhteiskunnassa. Toiminta luonnon hyväksi edistää myös osallisuutta ja kiinnittymistä omaan lähiympäristöön ja sosiaaliseen kontekstiin. Yhteinen toiminta tuo ihmiset yhteen.

Talkoita järjestetään laajasti kuntien sekä paikallisten ympäristö- ja asukasjärjestöjen toimesta, niihin on helppo liittyä mukaan. Vaasan ympäristöseura on viime vuosina järjestänyt siivoustalkoita yhteistyössä Vaasa-Pärnu seuran kanssa, sekä jättipalsamin torjuntatalkoita. Ympäristöseuralle saa mielellään ehdottaa sopivia talkookohteita.

Ja loppujen lopuksi jokainen ele luonnon hyväksi riittää, myös se roskan ottaminen mukaan luontopolulta omaan reppuun – luonto kiittää ja oma luontosuhde vahvistuu.

Anna-Lena Starck

Vaasan ympäristöseura ja Vaasa-Pärnu Seura järjestivät yhteiset siivoustalkoot Länsiniityssä toukokuussa.

TULEVAT TAPAHTUMAT:

Tarinaretki ”Menninkäinen ja kadonneet ilmansuunnat”
Su 24.10.2021 klo 10-13 @ Öjenin luontopolku

Lähde mukaan auttamaan Öjenin metsän menninkäistä, joka on kadottanut ilmansuunnat eikä löydä suuntaa takaisin kotikolollensa!

Tarinaretki ”Menninkäinen ja kadonneet ilmansuunnat” on alakouluikäisille lapsille suunnattu ja sen kautta opitaan suunnistusta luonnon merkkejä yhdessä tarkastelemalla. Retki toteutetaan Öjenin luontopolun varrella Kompassivuoren (Kompassberget) kautta luontopolun nuotiopaikalle saakka.

Retkelle ennakoilmoittautuminen osoitteeseen al.starck@gmail.com tai puh. 050-5244894 torstaihin 21.10 mennessä. Rajoitettu osallistujamäärä. Ilmoita lapsen nimi ja ikä, vanhemman puhelinnumero sekä mahdolliset allergiat tai sairaudet, jotka voivat muuttua akuuteiksi (esim. diabetes, astma).

26.10.2021, 17:30

Vaasan kaupunginkirjaston Draama-sali, Kirjastonkatu 13
Vasa stadsbibliotekets Drama-sal, Biblioteksgatan 13

Miten Vaasa hiilineutraaliksi 202x? Hur blir Vasa koldioxidneutralt 202x?

Vaasan Ympäristöseura järjestää kaikille avoimen luento- ja keskustelutilaisuuden Vaasan kaupungin matkasta kohti hiilineutraalisuutta - millä keinoin ja koska Vaasasta tulee hiilineutraali?

Paikalla kertomassa Vaasan kaupungin ilmastoasiantuntija Mika Hakosalo.

Tilaisuuden lopussa varataan aikaa keskusteluun.

Luentotilaisuuden jälkeen pidetään Vaasan ympäristöseuran sääntömääräinen syyskokous samassa tilassa klo 19:00.

Vasa miljöförening ordnar ett öppet föreläsnings- och diskussionstillfälle om hur Vasa stad kommer att uppnå koldioxidneutralitet – med vilka åtgärder och i vilken tidtabell ska Vasa bli koldioxidneutralt? På plats Vasa stads klimatexpert Mika Hakosalo. I slutet av tillfället reserveras tid för diskussion.

Efter föreläsningstillfället hålls Vasa miljöföreningens stadgeenliga höstmöte kl 19:00.